

Uvod

Bliža spoznaja pojma i prirode radnog prava podrazumeva prethodno objašnjenje pojma rada i pitanja vezanih za odnose u radu. Radni odnos je nezamisliv bez rada i odnosa u radu. Radna snaga i kapital, kao dva osnovna parametra radnog odnosa, sreću se i spajaju u formi radnog odnosa na tržištu. Tržište radne snage i kapitala je istorijska kategorija nastala s raspadom feudalizma i pojavom kapitalističkih proizvodnih odnosa. Njihovim nastankom stvoreni su preduslovi i za nastanak radnog odnosa, kao pravom uređenog odnosa koji se povodom rada uspostavlja između vlasnika kapitala i vlasnika radne snage.

Ljudski rad kao društveni proces i kao svrsishodna ljudska delatnost predstavlja dvostruki odnos: odnos čoveka prema prirodi i odnos čoveka prema čoveku. Odnos čoveka prema čoveku nije ništa drugo nego odnos između ljudi, tj. društveni odnos. Da bi svrsishodnije delovali na prirodu, ljudi se najčešće udružuju. Uostalom, proces rada se ostvaruje kroz povezanu i usklađenu delatnost pojedinaca, što znači da pojedinačni rad treba posmatrati kao deo društvenog rada, čak i u slučaju da se ispoljava kao izolovana i izdvojena delatnost.

U oblasti radnog prava za rad se vezuje više značenja. Taj termin se najčešće koristi za označavanje radnog odnosa. Nešto ređe njime se označava i rad koji se ne može smatrati radnim odnosom (npr. volonterski rad, rad po osnovu ugovora o delu i slično). I najzad, njime se označava i radna aktivnost koja se na određeni način manifestuje, odnosno odvija u toku radnog vremena zaposlenog.

Pripravnički radni odnos kao tema ovog seminarskog rada je veoma značajna, jer se bavi predmetom radnog prava.

Radni odnos se, po pravilu, zasniva na neodređeno vreme. To je osnovni oblik radnog odnosa, ali, ne i jedini. Posebni oblici radnog odnosa su: radni odnos na određeno vreme, radni odnos uz probni rad, pripravnički radni odnos, radni odnos za obavljanje poslova sa povećanim rizikom, radni odnos sa skraćenim radnim vremenom, radni odnos za obavljanje poslova van prostorija poslodavca i radni odnos sa kućnim pomoćnim osobljem.

Posebne vrste se u manjoj ili većoj meri, razlikuju od osnovnog oblika, ali imaju i određenih sličnosti sa njim. Ako je posebnim propisom regulisana pojedina vrsta radnog odnosa, primenjuje se on, a ne propis koji se odnosi na osnovni oblik. Ali, ako specijalnog propisa nema važi opšti propis kojim se uređuje osnovna vrsta radnog odnosa. Tu važi pravilo o odnosu opšte i posebne pravne norme odnosno tzv. *lex specialis derogat lege generalis*.

Pojam radnog odnosa

Radni odnos se smatra jednim od najznačajnijih pitanja radnog prava. U pitanju je odnos koji se uspostavlja između ljudi u procesu rada. U isto vreme, to je i pravni odnos, s obzirom na to da je uređen pravnim normama. Radni odnos pretpostavlja uspostavljanje i, primenu čitavog niza individualnih i kolektivnih prava, obaveza i odgovornosti. Ta prava, te obaveze i te odgovornosti vezuju se i za jednu i za drugu stranu radnog odnosa. Iz tih razloga, radni odnos, kao nesumnjivo društveni odnos, prvenstveno se posmatra kao radno-pravni odnos.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com